

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ПРЕЗИДЕНТ

У К А З

№ 127
.....

На основание чл. 101, ал. 1 от Конституцията на Република България

ПОСТАНОВЯВАМ:

ВРЪЩАМ за ново обсъждане в Народното събрание Закона за изменение и допълнение на Изборния кодекс, приет от XLIII Народно събрание на 28 април 2016 г.

Издаден в София на 09 май 2016 г.

ПРЕЗИДЕНТ НА РЕПУБЛИКАТА: /п/ Росен Плевнелиев

Вярно с оригинала,
ДИРЕКЦИЯ "ПРАВНИ ДЕЙНОСТИ"
ГЛАВЕН ЮРИСКОНСУЛТ

(Любомир Димов)

Република България
Държавен печат

№ 01-44 / 09.05.2014

МОТИВИ

за връщане за ново обсъждане в Народното събрание на разпоредби от Закона за изменение и допълнение на Изборния кодекс, приет от Народното събрание на 28 април 2016 г.

Уважаеми госпожи и господа народни представители,

Демокрацията живее чрез изборите, защото в изборния ден чрез енергията на гражданите, благодарение на тяхната активност, политическите институции получават своята представителност и легитимност. Всеки законодателен акт, който регулира изборния процес, е от особено значение за качеството на нашата демокрация и нейното бъдеще.

Убеден съм, че постигнатото обединение на парламентарното мнозинство около решението за въвеждане на електронно дистанционно гласуване, се оценява от българските граждани позитивно. Народното събрание даде добър пример за взаимодействие между пряката и представителната демокрация и показа, че служи на хората и зачита волята им след проведения референдум.

Апелирам към народните представители да си припомнят мотивите, които мобилизираха гражданската енергия, за да имаме днес приети законови текстове за електронно гласуване. В основата на подписката на гражданите и на искането ми за произвеждане на националния референдум бе желанието да дадем по-широки възможности и улеснения на нашите съграждани в страната и чужбина да гласуват и да бъдат активни участници при определяне на политиките на страната чрез излъчване на представителни органи. Не мога да приема законодателят да създава взаимно изключващи се правила, възпроизвеждащи взаимно изключващи се политики. С измененията в Изборния кодекс Народното събрание показва, че иска да гарантира по-широки възможности на българските граждани в чужбина да участват в избори чрез дистанционно електронно гласуване, но докато това стане реалност, променените условия за откриване на изборни секции в чужбина създават ограничения пред тях.

Кодексът следва да гарантира честността на изборите както в страната, така и в чужбина, и подкрепям всяка демократична промяна в тази посока. Това обаче не бива да става за сметка на неравното третиране на

българските граждани отвъд границите на Република България. Опитът да се преборят лошите изборни практики не трябва да създава национално разединение.

Принципът, от който съм се ръководил винаги при връщането на законите за ново обсъждане в парламента, е намиране на най-доброто решение в интерес на гражданите и на държавата в съответствие с Конституцията на страната. Надявам се народните представители при новото обсъждане на закона да съсредоточат усилията си върху възможността за постигане на най-добрия баланс между правата на гражданите и гарантиране на честността и прозрачността на изборите, а не върху изтъкването на аргументи, които имат за цел противопоставяне.

Воден от желанието си да бъде намерено добро и справедливо законодателно решение за упражняване на изборителното право на българските граждани, връщам за ново обсъждане в Народното събрание § 8 от Закона за изменение и допълнение на Изборния кодекс относно чл. 14, ал. 1, ал. 2 и ал. 3 и свързаните с него § 5, т. 2, § 6 и § 7.

С приетите изменения не се допуска образуване на изборителни секции извън територията на дипломатическите и консулските представителства на Република България освен в случаите, предвидени в чл. 14, ал. 2 и 3.

Разпоредбата на чл. 14, ал. 1 не въвежда изрични ограничения за броя на секциите, които могат да бъдат разкрити на територията на дипломатическите и консулските представителства. Поради ограниченията на територията за разкриване на секции в определени случаи това неминуемо ще доведе до фактически ограничения за упражняване на активното изборително право на гражданите. Законодателството на чуждата държава може да позволява откриването на секции извън дипломатическите и консулските представителства, но българската държава сама си поставя ограничение. Дипломатическите и консулските ни представителства невинаги дават възможност за откриване на достатъчен брой секции. Няма законодателно решение как ще постъпят секционните изборителни комисии, ако в изборния ден се явят повече граждани, които не могат да упражнят правото си на вот. Съгласно чл. 33, ал. 2 от ИК изборител, който не е вписан в списъка на подалите заявление за гласуване, но има право да гласува (гражданите, навършили 18 години, с изключение на поставените под запрещение и изтърпяващите наказание лишаване от свобода съгласно чл. 42, ал. 1 от Конституцията), се дописва в списъка от секционната

избирателна комисия след представяне на документ за самоличност и на декларация по образец, че отговаря на условията да избира.

Разпоредбата на чл. 14, ал. 2 предвижда в населени места в държавите членки на Европейския съюз, в които няма дипломатически и консулски представителства, да се разкриват толкова секции, колкото са необходими, при наличие на не по-малко от 100 избиратели, подали заявления. Когато броят на избирателите е повече от 500, ще се образуват толкова избирателни секции, колкото пъти числото 500 се съдържа в броя на избирателите съгласно чл. 15 от Изборния кодекс. Последната разпоредба няма да може да бъде приложена във всички случаи на чл. 14, ал. 1, както и по чл. 14, ал. 3. Няма логика в различната правна уредба и неравното третиране на българските граждани, изхождайки само от формалния белег – наличие на дипломатическо или консулско представителство.

Алинея 3 на чл. 14 въвежда ограничение за образуване само на една избирателна секция в населени места с население над 1 млн. жители в държави, които не членуват в Европейския съюз и в които няма дипломатическо или консулско представителство. Подобна норма не отчита спецификата на българските общности зад граница и не гарантира равна възможност на тези наши сънародници да упражнят активното си избирателно право.

Не считам, че § 8, който преурежда условията и реда за образуване на секции в чужбина, отговаря на чл. 6 от Конституцията на Република България. Тази разпоредба повелява равенство на всички граждани пред закона. Приетият текст ограничава активното избирателно право на български граждани, основано на личното им положение – населеното място на пребиваване в чужбина.

Конституционният съд на Република България в свое решение № 14 от 10 ноември 1992 г. по конституционно дело № 14 от 1992 г. е посочил, че равенството пред закона означава равнопоставеност на всички граждани пред закона и задължение за еднаквото им третиране от държавната власт. „Равенството на всички граждани пред закона е основен принцип на всяко демократично общество. В преамбюла на Конституцията равенството е прокламирано като общочовешка ценност наред със свободата, мира, хуманизма, справедливостта и търпимостта. В чл. 6, ал. 2 равенството на гражданите пред закона е формулирано като конституционен принцип, който стои в основата на гражданското общество и държавата. Той е основа за тълкуване и прилагане на Конституцията и за нормотворческата дейност.“

Ограничения при упражняване на отделни права на гражданите са допустими според Конституцията и практиката на Конституционния съд. Във всички случаи ограниченията трябва да са обществено необходими и пропорционални, като приоритет следва да има запазване на принципа за равенство на всички граждани пред закона. Като гаранция за това Конституцията точно посочва социалните признаци, по които не се допуска различно третиране. Организирането и произвеждането на избори, в които участват българските граждани, има за цел да бъдат избрани държавни органи при спазване на принципите за всеобщо, равно и пряко изборително право с тайно гласуване. С ограничаването на възможността за разкриване на секции в чужбина не е зачетен принципът на равното изборително право и то не може да бъде прието за пропорционално. Основен елемент на принципа за пропорционалността е изискването ограничението да е разумно и да не надвишава степента, необходима за постигането на съответната легитимна цел. В сравнение с досегашните изисквания новите условия за откриване на изборителни секции извън страната са рестриктивни и не държат сметка за числеността на българската общност, а са поставени в зависимост от изпълнението на формални критерии. Те ще имат за последица създаване на пречки при упражняване на правото на глас, което не може да бъде подкрепено като краен ефект. Държавата трябва да създаде правила, които гарантират в максимална степен честността на изборите, като същевременно осигуряват оптимална възможност на българските граждани да упражняват правото си на глас.

Разбираемо е възможностите за упражняване на изборителното право на гражданите в страната и зад граница да са различни. В чужбина българската държава в зависимост от административните и финансовите възможности създава условия нашите сънародници да гласуват, но това не бива да става за сметка на неравното им третиране. С всяка изминала година се повишава изборителната активност в чужбина благодарение усилията на държавните институции, които участват в организацията на изборите, и на българските общности. Отстъплението от постигнатото е необяснимо и неприемливо.

Очаквам парламентарно представените политически партии да постъпят национално отговорно и да оценят възможните последици при евентуално установяване на противоконституционност на приетите текстове, уреждащи условията и реда за откриване на изборителни секции в чужбина. Това ще се отрази на доверието на гражданите в легитимността на органите, избрани пряко от тях.

Българската държава дължи на своите граждани, където и да са те по света, изборни правила, които да ги мотивират да гласуват, а не да им създават пречки.

Уважаеми госпожи и господа народни представители,

Предвид изложените по-горе мотиви, воден от желанието да бъдат създадени по-добри правила, свързани с упражняването на изборителните права на гражданите и гарантиращи демократично произвеждане на изборите, и на основание чл. 101, ал. 1 от Конституцията на Република България, връщам за ново обсъждане в Народното събрание разпоредбата на § 8 относно чл. 14, ал. 1, ал. 2 и ал. 3 и свързаните с него § 5, т. 2, § 6 и § 7 от Закона за изменение и допълнение на Изборния кодекс.

ПРЕЗИДЕНТ НА РЕПУБЛИКАТА: /п/ Росен Плевнелиев

Вярно с оригинала,
И. Д. ДИРЕКТОР НА
ДИРЕКЦИЯ „КАНЦЕЛАРИЯ“:

(Мая Славчева)